

Fecr Yayınları: 393

TÜRKİSTAN ÇAĞIRIYOR

Mehmet SILAY

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
ANKARA ÖZGÜR MATBAACILIK
BASIM YAYIN DAĞITIM SAN. TİC. A. Ş.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: 0312.385 70 77 (Sertifika no: 46821)

1. Baskı: Nisan 2021

ISBN: 978-625-7879-68-2

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

TÜRKİSTAN ÇAĞIRIYOR

Mehmet SILAY

Ankara 2021

Dr. Mehmet SILAY

1949 Hatay doğumlu. İlk ve orta eğitimi Kırıkhan ve İskenderun Lisesinde, üniversiteyi İstanbul Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde tamamladı. Öğrenciliğinde Nurettin Topçu, Cemil Meriç ve Necip Fazıl'ı tanıdı. Üroloji ihtisasını Almanya'da, askerlik hizmetini de Erzincan'da bitirdi. İskenderun Devlet Hastanesi başhekimliği ve 20. Dönem Hatay Milletvekilliği yaptı. Türkiye Yazarlar Birliği ve Sınır Tanımayan Doktorlar Grubu üyesidir.

Eserleri:

Hatay Evliyaları
Hatay Mücahitleri
Antakyalı Habib
Belen Derbendi
Bereketli Hilalde Aleviler
Tünel Faciası
Yüzyılın Depremi
Mecliste Merve Olayı
Parlamentodan Haber

Seyahatnameler:

Coğrafyanın Dirilişi
Avrupa'da Hilalin Çocukları
Kudüs'e Yolculuk
Öze Yolculuk
Göz Gördü Gönül Sevdii
Kerkük - Kerbela
Endülüs Çağırıyor
Kurtuba - Uzaklardaki Cennet
Kudüs Çağırıyor

Araştırmalar:

Mehmet Akif (Seyyah-ı Beyaban)
Selahaddin Eyyübî-Dünya İslam Birliğinin Mimarı
İskilipli Atıf Hoca-Ulucanlardan Mahkeme-i Kübra'ya
Ali Rıza Efendi-Babaeski Müftüsü-Bir Hukuk Cinayeti
Nureddin Topçu-Fikir Dünyamızın Yıldızlarından
İslam Medeniyetinde Tıp Kültürü

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	7
HAZRETİ TÜRKİSTAN	11
KAŞGAR RUZNAMESİ	33
BİŞKEK RUZNAMESİ	81
BUHARA-SEMERKANT	95
ÇEÇENYA	189
PAKİSTAN	199
HİNDİSTAN	239
AFGANİSTAN	269
KASR-I DİLARA'DAN AHISKA'YA	305
KEŞMİR	339
ENDONEZYA	367
SUMATRA	377
ARAKAN	397

ÖN SÖZ

TÜRKİSTAN NEDİR?

Birincisi Yesi şehrinin diğer adıdır. Özbekistan'a çok yakın ancak Kazakistan sınırları içindedir.

İkincisi Türkistan; Budist, Şaman, Hindu ve Ateşgede Turanileri öğretisiyle İslam'la şereflendiren Ahmet Yesevî'nin adıdır. Ahmet Yesevî'nin halkın yüreğinde ve dilinde asıl adı ise Hazreti Türkistan'dır.

Yetiştirip gönderdiği Sarı Saltuk'tan Hacı Bektaş'a, Edebalî'den Mevlânâ'ya kadar öğrencileri ve dervişleriyle Anadolu ve Balkanlar'da İslam ahlakının yayılmasını ve yerleşmesini sağlamıştır.

Üçüncüsü, geniş bir coğrafyanın adıdır.

Sovyetlerin yüz elli yıl sonra çekildiği Batı Türkistan'da bugün altı devlet ortaya çıktı. Şükür gidip-gelebiliyoruz. Karşılıklı Sıla-i Rahim yapıyoruz.

Ancak Çin ejderhasının lök gibi üzerine çöktüğü Doğu Türkistan çok hazin bir durumdadır.

Kaşgar başkentli Şarki Türkistan İslam Devleti 1947 yılından beri artan baskı ve zulümle Çin Halk Cumhuriyeti'nin açıktan Soykırım proje ve pratiğiyle inletilmekte ve eritilmektedir. Sekiz gün kaldığımız Urumçi ve Kaşgar'da bir-kaç fragmana bizat şahit olduk. Gözlemlerimizi Kaşgar Ruznamesinde paylaşıyoruz.

Herkes gezmeyi sever. Hiç görmediğimiz yeni ülkeleri keşfetmek, yeni insanlar tanımak insana heyecan verir.

Eğitim hayatım beni şehirden şehire, ülkeden ülkeye savurdu. Zorluklar ve yorgunluklar mutluluğu beraberinde getiriyordu.

Hocam Süheyl Ünver, *"Bir çocuğun okuyabilmesi için kitap, defter, yiyecek, giyecek, yatacak yer lazım, amma adam olabilmesi için mutlaka sıkıntı lazım"* derdi.

Suriye sınırına yakın küçük bir köyde doğdum. Kısa bir Medrese eğitiminden sonra ilkokula üçüncü sınıftan başladım. İskenderun lisesinden sonra İstanbul'a geldim.

İlk defa Boğaz'dan seyredilen minareli silüetiyle İstanbul camilerine hayran oldum. İşte bu şehirde okunur bu şehirde yaşanır dedim. Cerrahpaşa Tıp Fakültesini okurken Allah'ın lütfu olarak yaşayan fikir ve sanat adamlarından Nureddin Topçu, Cemil Meriç, Necip Fazıl, Muhammed Hamidullah, Ali Nihat Tarlan, tarih bilgini İsmail Hami Danişman ve Ali Fuat Başgil'i tanıdım. Kitaplarını okudum, konferanslarını-sohbetlerini dinledim ve onlara hizmet ettim elhamdülillah.

Emin Işık, Sıtkı Evren, Orhan Okay, Ezel Erverdi, Hüseyin ve Hüsrev Hatemi'ler bizlere ağabeylik yaptılar. Onların teşvikleriyle okumaya, yazmaya ve gezmeye başladım.

İhtisas için gittiğim Almanya'da yedi yıl yaşadım.

Essen Üniversitesine bağlı bir araştırma hastanesinde ihtisasa başladım. Önce Ruhr bölgesinden Berlin'e, Frankfurt'a sonra güneyde Bayern'e, Münih ve Nürnberg'e ve uğur böceği Volkswagenimle günübirlik Brüksel ve Rotterdam'a gidip geliyordum.

Sempozyum veya ziyaret için gittiğim çevre ülkeler arasında neredeyse görmediğim kalmadı. Yılda bir kere de özel arabamızla çok özlediğimiz Türkiye'ye gidip-geldik. İçinden geçtiğimiz Avusturya, Slovenya, Hırvatistan, Sırbistan ve Bulgaristan'da acı-tatlı hatıralarımız oldu. Artık Avrupa bizim için meçhul değildi. Hayranlık duyacağımız bir tarafı yoktu. Kendimizi yedi sene misafir gibi hissettik.

Yedi yıl sonra bir yabancı dil, bir araba ve mesleki tıbbi aletlerle memlekete kesin dönüş yaptık.

Tuttuğum günlükleri bir yayınevine takdim ettim.

İlk gezi kitabım çıktı; *“Avrupa’da Hilalin Çocukları”*.

Askerliğimi Tabip Asteğmen olarak Erzincan Ordu hastanesinde tamamladım. Erzincan'da, Şarkta İslam ahlakının, İslam terbiyesinin yaşadığını gördüm. Kemah ve Eğin bizlere Allah'ın

armağanıydı. Otlukbeli meydanında Fatih Sultan Mehmed'in önünden kaçarken Uzun Hasan'ın birlikte ricat ettiği refikine "Be hey Karamanoğlu, hanen harap ola! Benim Osmanoğluyla ne işim vardı?" dediğini duyar gibi oluyorduk.

Yüreğimizi hoplatan 1983 depreminden sonra terhis olmaz memleketimize döndük.

Toplam otuz beş yıl muayenehane ve hastanelerde hasta kabul ettik ve ameliyatlar yaptık.

Her aydının kendi yakın çevresini coğrafi ve sosyo-kültürel yapısıyla tanıması ve görme imkânı olmayanlara tanıtması şarttır.

Erzin üzerinden İskenderun'a giderken bir çay molası verdiğimiz İssos'ta karşınıza Makedonyalı İskender'le pers Kralı Daryus çıkacaktır. Asırlardır yokluğa direnen su kemerleri sizi M.Ö. 333'e taşıyacaktır.

Portakal çiçeği kokusu atmosferi kaplamış.

Bir saat sonra Antakya'dayız. Karşımızda Kur'an kahramanı Sahibu'l-Yasin. O insanı katleden Kral Antiyoş ve generalleri yokluğa gömüldüler. Fakat Antakyalı ilk muvahhid Habib-i Neccar bugün de dipdiri yaşıyor. Antakyalı Habib bizleri M.S. 40 yıllarına davet ediyor.

Seyahatlerimizde coğrafya dirilirken karanlıklardan aydınlığa çıkıyoruz. Tarih de diriliyor.

711 baharında, Cebel-i Tarık'da boğazı geçen Tarık bin Ziyad'la birlikte Ceziretu'l-Hadrayı -her mevsim yeşil adayı-gemileri yakarak seyrediyoruz.

1189 sabahı şarkın en sevgili sultanı Selahaddinle birlikte Hittin tepelerini bayram yerine çeviriyoruz.

Bir süre Kur'an ahkâmının egemen olduğu ülke kıyamete kadar Daru'l-İslamdır.

Gaza ruhuyla çıkılan İber yarımadasından yaşadıkları Fitnetu'l-Kübra ile sekiz asır sonra gözyaşlarıyla ayrılmak zorunda kaldılar. Tarih, zaferlerle övünmek veya mağlubiyetlerle dövünmek için değil, ders almak içindir. Bir sütun ormanı olan

Kurtuba Ulucamii bugün Katolikler eliyle Mekito-Katedral olmuş, Granada'da Elhamra müzeye dönüştürülmüş. İbret alarak geziyoruz. Endülüs, Sicilya ve Girit'te cami, kütüphane, medrese, han, hamam ve vakıf eserleri yıkılmış kaybedilmiş.

Kültür ve eğitimde nesiller mensubiyet bilinci aşılayarak yetiştirilirse aziz vatanımızı Türkendülüsyaya olmaktan kurtarabiliriz.

İlgi alanımızı özellikle İslam coğrafyasına teksif ediyoruz.

Sudan bizim bir parçamızmış meğer. Afrikanın meyve sepeti Sudan, İngiliz, Amerika, İsrail ve Çin tarafından Darfur'la birlikte üçe bölünüyor.

Arakan İslam Devleti'nin haritadaki yerini dahi bilmiyorduk.

Abdulkerim satuk Buğra Han'ın torunları üzerinde soykırım uygulanıyor.

Balkan ülkelerinde yaşayan Müslüman kardeşlerimiz için masalar oluşturuldu. Azerbaycan, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Afganistan ve Tacikistan bizleri bekliyor.

Endülüs'e yaptığım gezilerin sayısını hatırlamıyorum. İki kitap çalışmam oldu. Bunlardan "*Endülüs Çağırıyor*" dört baskı yaptı. Ancak bir kere gidip gezdiğim Fas-Marok yahut el-Memleketu'l-Mağribiyye'de Marakeş, Fes ve Rabat'ı görünce "*Vay dedim, meğer Endülüs'ten önce Mağrib-i Aksa görülmeliymiş*"

Ancak Buhara, Semerkant ve Hive'yi gördükten sonra sözlerimi ve düşüncelerimi bir kere daha düzeltmek zorunda kalıyordum.

Altın Silsilenin altı halkası, İmam Buharî, Mâturîdî, Muhammed Bahaüddin Nakşibendî, siması Resulullah'a çok benzeyen yeğeni Sahabe Kusem bin Abbas ve Emir Timur ile Registan meydanındaki medreseler ve firuze kubbeleriyle Semerkant bizleri bekliyor.

Evet

Türkistan Çağırıyor.